

หัวข้อวิจัย	การพัฒนาตัวชี้วัดการมีสุขภาวะที่ดีตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรตามแนวคิดของเครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านด้านเกษตรกรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		
ผู้ดำเนินการวิจัย	นายธวัชชัย	เพ็งพินิจ	
	นายพรทวี	พลเวียงพล	
	นางสาวพิมพ์ชนก วัตทอง		
ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระศักดิ์ ละม่อม		
หน่วยงาน	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต		
ปี พ.ศ.	2557		

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาด้านสุขภาวะของเกษตรกรตามแนวคิดของเครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านด้านเกษตรกรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเพื่อพัฒนาตัวชี้วัดการมีสุขภาวะที่ดีตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรตามแนวคิดของเครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านด้านเกษตรกรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 12 เครือข่าย กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย ปราชญ์ชาวบ้าน เกษตรกรต้นแบบ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากเอกสารและการศึกษาภาคสนามด้วยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม สัมภาษณ์เชิงลึก สทนากลุ่ม และประชุมเชิงปฏิบัติการ ระยะเวลารวม 12 เดือน

ผลการวิจัย มีดังนี้

ปัญหาด้านสุขภาวะของเกษตรกรตามแนวคิดของเครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านด้านเกษตรกรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน รวม 21 ประเด็น ดังนี้ ด้านร่างกาย 5 ประเด็น ประกอบด้วย มีโรคประจำตัว กินอาหารปนเปื้อน พักผ่อนไม่เพียงพอ อุบัติเหตุ อากาศไม่บริสุทธิ์ ด้านจิตใจ 5 ประเด็น ประกอบด้วย ขาดคุณธรรม ครอบครัแตกแยก/ขาดแรงงาน หนี้สิน ภัยธรรมชาติ/ศัตรูพืช ไม่เชื่อมั่นในอาชีพ ด้านสังคม 6 ประเด็น ประกอบด้วย ขาดความสามัคคี ตามกระแส ยาเสพติด ขาดความรับผิดชอบ ไม่มีแหล่งเงินทุน ไม่อนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรม และด้านปัญญาหรือจิตวิญญาณ 5 ประเด็น ประกอบด้วย ขาดการเรียนรู้ ขาดการบริหารจัดการแหล่งน้ำ เห็นแก่ตัว ขาดประสบการณ์ ขาดการวางแผนที่ดี

ตัวชี้วัดการมีสุขภาวะที่ดีตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรตามแนวคิดของเครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านด้านเกษตรกรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือใน 7 องค์ประกอบของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

ทางสายกลาง 10 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย อาหารปลอดภัย ครอบครัอบอุ่น ไม่ใช่สารเคมี สุขภาพแข็งแรง มีความพอเพียง สิ่งแวดล้อมดี น้ำดื่มสะอาด ออกกำลังกาย กินอาหารตรงเวลา และพักผ่อนเพียงพอ

ความพอประมาณ 7 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย ทำงาน/กิน/ให้/พอประมาณ อาหารปลอดภัย มีความพอเพียง ชีวิตปลอดภัย สังคมดี ชื่อสัตย์สุจริต และมีความเสมอภาค

ความมีเหตุผล 11 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย วางแผนการทำงาน สิ่งแวดล้อมดี รวมกลุ่ม ครอบครัอบอุ่น สุขภาพแข็งแรง ลดต้นทุนการผลิต ไม่ใช่สารเคมี ทำเกษตรผสมผสาน ทำบัญชี ครัวเรือน อาหารปลอดภัย และศรัทธาในอาชีพ

การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี 15 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย ลดต้นทุนการผลิต ไม่ใช้สารเคมี ปลุกไม้ยืนต้น มีที่ดินทำกิน ศรัทธาในอาชีพ วางแผนการทำงาน อาหารปลอดภัย ที่อยู่อาศัยมั่นคง ออกกำลังกาย ขยันอดทน แหล่งน้ำเพียงพอ มีผู้สืบทอดอาชีพ สิ่งแวดล้อมดี ไม่ตามกระแส และเลี้ยงสัตว์บริโภค

เงื่อนไขความรู้ 12 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย เรียนรู้ศึกษาดูงาน สุขภาพแข็งแรง มีความพอเพียง รวมกลุ่ม อาหารปลอดภัย เลิกอบายมุข สิ่งแวดล้อมดี ทำงานอย่างมีความสุข ไม่มีหนี้สิน อารมณ์ดี มีจิตอาสา และออกกำลังกาย

เงื่อนไขคุณธรรม 6 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย ซื่อสัตย์สุจริต แบ่งปัน ขยันอดทน เป็นแบบอย่างที่ดี ถ่ายทอดความรู้ และละอายต่อบาป

ความสมดุลมั่นคงยั่งยืน 14 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย ไม่ใช้สารเคมี ปลุกไม้ยืนต้น ครอบครัวยุบอุ่น สุขภาพแข็งแรง อาหารปลอดภัย เลี้ยงสัตว์บริโภค มีที่ดินทำกิน มีความพอเพียง ไม่มีหนี้สิน สังคมดี มีผู้สืบทอดอาชีพ สิ่งแวดล้อมดี ทอผ้า/จักสาน และแบ่งปัน

เมื่อนำตัวชี้วัดในทุกองค์ประกอบของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมารวมกัน จะมีตัวชี้วัดทั้งสิ้น 40 ตัวชี้วัด แบ่งออกเป็น ปรากฏอยู่ 6 องค์ประกอบ 1 ตัวชี้วัด ปรากฏอยู่ 5 องค์ประกอบ 1 ตัวชี้วัด ปรากฏอยู่ 4 องค์ประกอบ 3 ตัวชี้วัด ปรากฏอยู่ 3 องค์ประกอบ 2 ตัวชี้วัด ปรากฏอยู่ 2 องค์ประกอบ 13 ตัวชี้วัด และปรากฏอยู่ 1 องค์ประกอบ 20 ตัวชี้วัด